ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1957

Vyhlásené: 29.07.1957 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

36

Zákon

zo 4. júla 1957

o voľbách sudcov a sudcov z ľudu ľudových a krajských súdov a o úprave niektorých ich pomerov

Národné zhromaždenie Československej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

Prvý oddiel
Voľby sudcov a sudcov z ľudu ľudových a krajských súdov

§ 1
Predpoklady pre voľbu

(1) Za sudcu ľudového alebo krajského súdu možno zvoliť každého občana Československej republiky, ktorý je oddaný ľudovodemokratickému zriadeniu, je občiansky bezúhonný, má právo voliť do národných výborov, má potrebné odborné znalosti a v deň voľby dovŕšil 23 rokov.

(2) Za sudcu z ľudu ľudového alebo krajského súdu možno zvoliť každého občana Československej republiky, ktorý je oddaný ľudovodemokratickému zriadeniu, je občiansky bezúhonný, má právo voliť do národných výborov a v deň voľby dovŕšil 23 rokov.

Volebný orgán a funkčné obdobie

§ 2

(1) Sudcov a sudcov z ľudu ľudového súdu volí na dobu troch rokov na návrh rady okresný národný výbor.

(2) Sudcov a sudcov z ľudu krajského súdu volí na dobu troch rokov na návrh rady krajský národný výbor.

§ 3
Doba voľby

Dobu, kedy sa má vykonať voľba sudcov a sudcov z ľudu, určí vláda.

Počet sudcov a sudcov z ľudu

§ 4

(1) Počet sudcov, ktorý treba pre jednotlivé ľudové a krajské súdy zvoliť, určí minister spravodlivosti.

(2) Pre každý senát ľudového súdu treba zvoliť 50 až 60 sudcov z ľudu.

(3) Počet sudcov z ľudu, ktorý treba zvoliť pre krajský súd, určí predseda krajského súdu.

§ 5

(1) Ak sa vzťahuje obvod ľudového súdu na územný obvod niekoľkých okresných národných výborov, volí každý zo zúčastnených národných výborov len taký počet sudcov, ktorý mu z celkového počtu sudcov pre tento ľudový súd vyhradil predseda krajského súdu; pri určení počtu sudcov z ľudu, ktorý majú jednotlivé zúčastnené národné výbory zvoliť, použije sa ustanovenie § 4 ods. 2.

(2) Ak sa vzťahuje obvod krajského súdu na územie niekoľkých krajských národných výborov, volí každý zo zúčastnených národných výborov len taký počet sudcov, ktorý mu z celkového počtu sudcov pre tento krajský súd vyhradil minister spravodlivosti, a taký počet sudcov z ľudu, ktorý mu z celkového počtu sudcov z ľudu pre tento krajský súd vyhradil predseda krajského súdu.

§ 6
Sľub

(1) Sudcovia a sudcovia z ľudu sú spôsobilí na výkon sudcovskej funkcie, ak zložia po svojom zvolení tento sľub: „Sľubujem, že budem verný ľudu a republike i jej ľudovodemokratickému zriadeniu, že budem zachovávať zákony a nariadenia a vykladať ich v duchu ústavy a zásad ľudovodemokratického zriadenia, že budem rozhodovať svedomite a spravodlivo podľa svojho najlepšieho presvedčenia a vždy podľa zásad socialistickej zákonnosti a že budem prísne zachovávať mlčanlivosť v úradných veciach."

(2) Sľub zložia sudcovia a sudcovia z ľudu do rúk predsedu národného výboru, ktorý ich zvolil.

§ 7
Poverovanie funkciami

(1) Predsedov ľudových a krajských súdov a ich námestníkov ustanovuje zo sudcov zvolených pre kompetentný súd minister spravodlivosti.

(2) Jednotlivými sudcovskými funkciami poveruje zvolených sudcov v obvode krajského súdu jeho predseda.

§ 8
Dočasné povolanie k vyššiemu súdu

Sudcu ľudového alebo krajského súdu môže na prehĺbenie skúseností a odborných znalostí povolať minister spravodlivosti na čas nepresahujúci tri mesiace na výkon sudcovskej funkcie k súdu vyššej stolice.

§ 9
Zastupovanie

(1) Ak nemôže sudca ľudového alebo krajského súdu dočasne vykonávať funkciu, môže ho zastupovať iný sudca toho istého alebo vyššieho súdu. Opatrenie v tomto smere v obvode krajského súdu vykoná jeho predseda.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa použije primerane i v prípade, keď sudca prestal vykonávať funkciu, do času, než bude zvolený nový sudca (§ 13 ods. 3).

Pozbavenie a strata funkcie

§ 10

(1) Sudcov a sudcov z ľudu odvolá z funkcie národný výbor, ktorý ich zvolil, ak hrubo porušujú svoje povinnosti. Taktiež ich odvolá ak stratili spôsobilosť byť volení alebo ak stratili fyzickú spôsobilosť funkciu vykonávať. Funkcie sú pozbavení dňom, keď im bolo doručené rozhodnutie národného výboru o odvolaní z funkcie.

(2) Sudcovia a sudcovia z ľudu strácajú svoje funkcie tiež dňom právoplatnosti rozsudku ktorým bol vyslovený nepodmienečný trest odňatia slobody, alebo dňom, keď odopreli zložiť sľub.

§ 11

(1) Pred rozhodnutím o odvolaní z funkcie vyžiada si národný výbor, ktorý sudcu alebo sudcu z ľudu zvolil, vyjadrenie ministra spravodlivosti a vyzve tiež sudcu alebo sudcu z ľudu, o odvolanie ktorého ide, aby sa k veci vyjadril.

(2) Minister spravodlivosti môže poveriť predsedov krajských súdov, aby podávali vyjadrenie podľa odseku 1 namiesto neho.

§ 12
Vzdanie sa funkcie

(1) Sudca alebo sudca z ľudu sa môže vzdať z dôležitých dôvodov funkcie. O tom, či sa vzdanie funkcie má prijať, rozhodne národný výbor, ktorý sudcu alebo sudcu z ľudu zvolil.

(2) Pred rozhodnutím vyžiada si orgán uvedený v odseku 1 vyjadrenie

a) ministra spravodlivosti, ak ide o predsedov ľudových a krajských súdov,

b) predsedu krajského súdu, ak ide o sudcov a sudcov z ľudu na krajskom súde a o sudcov na ľudových súdoch v obvode krajského súdu,

c) predsedu ľudového súdu, ak ide o sudcov z ľudu na ľudovom súde.

§ 13
Doplňovacia voľba

(1) Ak prestal sudca z dôvodov uvedených v §§ 10 a 12 pred uplynutím doby, na ktorú bol zvolený, vykonávať funkciu alebo ak zomrel, zvolí sa nový sudca; ak prestalo vykonávať funkciu niekoľko sudcov z ľudu, zvolia sa noví sudcovia z ľudu len vtedy, ak sa počet sudcov z ľudu zmenšil tak, že súd nemôže bez voľby nových sudcov z ľudu riadne plniť svoje úlohy.

(2) Ak prestal pred uplynutím doby, na ktorú bol zvolený, vykonávať funkciu sudca alebo sudca z ľudu na súde, ktorého obvod sa vzťahuje na územie niekoľkých okresných alebo krajských národných výborov (§ 5), zvolí nového sudcu alebo sudcu z ľudu ten národný výbor, ktorý zvolil sudcu alebo sudcu z ľudu, ktorého funkcia sa skončila. Pritom sa primerane použije ustanovenie odseku 1.

(3) Voľby podľa odseku 1 a 2 sa vykonajú len na zvyšok funkčného obdobia, a to najneskoršie do 60 dní po tom, keď sudcovia alebo sudcovia z ľudu prestali vykonávať svoju funkciu.

Druhý oddiel
Úprava niektorých pomerov sudcov a sudcov z ľudu ľudových a krajských súdov

§ 14
Základné povinnosti

(1) Sudcovia a sudcovia z ľudu ľudových a krajských súdov sú povinní zachovávať zákony a nariadenia, vykladať ich v duchu ústavy a zásad ľudovodemokratického zriadenia a rozhodovať spravodlivo; sú ďalej povinní zoznamovať občanov s právnym poriadkom. Za účelom výchovného pôsobenia na občanov sú tiež povinní zoznamovať ich s vhodnými prípadmi verejne prejednávanými pred súdom. Ak má sudca pochybnosti o vhodnosti týchto prípadov, vyžiada si súhlas predsedu súdu. Inak sú sudcovia a sudcovia z ľudu povinní zachovávať mlčanlivosť v úradných veciach, a to i po skončení funkcie, okrem prípadu, ak by podľa zákona boli povinní také veci oznámiť alebo ak by boli od povinnosti zachovávať mlčanlivosť oslobodení predsedom súdu, a ak ide o predsedu súdu, predsedom súdu vyššej stolice.

(2) Sudcovia a sudcovia z ľudu ľudových a krajských súdov sú povinní vykonávať svoju funkciu svedomite a vystríhať sa pri výkone funkcie i v občianskom živote všetkého, čo by mohlo znížiť dôveru k sudcovským úkonom alebo vážnosť funkcie, ktorú vykonávajú.

§ 15
Podávanie zpráv o činnosti

Sudcovia sú povinní podávať národným výborom, ktoré ich zvolili, o svojej činnosti pravidelné zprávy.

§ 16
Postavenie sudcov

(1) Sudcovia ľudových a krajských súdov sú volenými funkcionármi. Prislúcha im funkčný plat odstupňovaný podľa rozsahu, zodpovednosti a významu funkcie; podrobnosti určí vláda alebo orgán ňou na to splnomocnený.

(2) Pre sudcov ľudových a krajských súdov platia predpisy platné pre zamestnancov štátneho aparátu, najmä pokiaľ ide o ich nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie, o nárok na dovolenku, o pracovný čas, o neprítomnosť v práci, o ich ďalšie povinnosti a o náhrady cestovných, sťahovacích a iných výdavkov, pokiaľ tento zákon neupravuje ich postavenie inak.

(3) Zvoleným sudcom sa zachováva ich pracovný pomer; v tomto pracovnom pomere majú však odo dňa nástupu do funkcie neplatené pracovné voľno.

§ 17
Sudcovia z ľudu

(1) Sudcovia z ľudu nemôžu byť výkonom funkcie skrátení na svojich nárokoch z nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia.

(2) Úraz, ktorý utrpí sudca z ľudu pri výkone funkcie, sa považuje vždy za pracovný úraz.

(3) Podrobnosti sa upravia vykonávacími predpismi podľa zákona o nemocenskom poistení zamestnancov a podľa zákona o sociálnom zabezpečení.

§ 18
Pracovné voľno pre výkon funkcie sudcu z ľudu

Zamestnávatelia sú povinní poskytnúť sudcom z ľudu neplatené pracovné voľno pre výkon funkcie.

§ 19
Trestné stíhanie

(1) Trestné stíhanie sudcov ľudových a krajských súdov pre trestné činy možno začať len so súhlasom generálneho prokurátora; to isté platí o ich stíhaní pre priestupky pred súdom.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí tiež o trestnom stíhaní sudcov z ľudu pre čin spáchaný pri výkone alebo v súvislosti s výkonom funkcie sudcu z ľudu.

§ 20
Dočasné pozbavenie sudcu od výkonu funkcie

(1) Sudcu, o ktorom bol podaný návrh na odvolanie z funkcie (§ 10), alebo ktorý je trestne stíhaný (§ 19), možno až do skončenia konania o návrhu na odvolanie z funkcie alebo do skončenia trestného konania pozbaviť výkonu funkcie.

(2) Pozbavenie výkonu funkcie nariaďuje minister spravodlivosti, a to, ak je sudca trestne stíhaný, na návrh generálneho prokurátora; o pozbavení výkonu funkcie upovedomí minister spravodlivosti orgán, ktorý sudcu zvolil.

§ 21
Prerušenie výkonu funkcie sudcu z ľudu

Sudca z ľudu, o ktorom bol podaný návrh na odvolanie z funkcie alebo ktorý je trestne stíhaný, nebude až do skončenia konania o návrhu na odvolanie z funkcie alebo do skončenia trestného konania na výkon funkcie povolávaný.

Tretí oddiel
Záverečné, prechodné a zrušovacie ustanovenia

§ 22

Dokiaľ sa nevykonali nové voľby, sú sudcovia a sudcovia z ľudu povinní vykonávať funkciu i po uplynutí doby, na ktorú boli zvolení, a to až do doby, keď nastúpia funkciu novozvolení sudcovia a sudcovia z ľudu.

§ 23

(1) Sudcovia, ktorí boli na svoje miesta ustanovení podľa doterajších predpisov, pokračujú vo výkone svojej funkcie až do dňa, keď nastúpia do funkcie, ktorú vykonávajú, zvolení sudcovia.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa použije i u sudcov z ľudu povolaných na výkon sudcovskej funkcie podľa doterajších predpisov.

§ 24

(1) Sudcovia ľudových a krajských súdov ustanovení podľa doterajších predpisov, stávajú sa dňom, keď nastúpia do funkcie sudcovia zvolení, správnymi zamestnancami v odbore Ministerstva spravodlivosti.

(2) Minister spravodlivosti vykoná opatrenie, aby správni zamestnanci uvedení v odseku 1, ktorí neboli zvolení za sudcov, boli zaradení na miesta zodpovedajúce ich spôsobilosti.

§ 25

(1) Zrušujú sa všetky predpisy, ktoré upravujú veci, na ktoré sa vzťahuje tento zákon; najmä sa zrušujú, avšak len pokiaľ sa vzťahujú na sudcov, prípadne na sudcov z ľudu ľudových a krajských súdov:

1. zákon č. 67/1950 Zb. o pracovných a platových pomeroch sudcov z povolania, prokurátorov a sudcovských čakateľov (sudcovský zákon), s výnimkou ustanovení §§ 17 až 22;
2. ustanovenia §§ 1 až 4 a 7 zákonného opatrenia predsedníctva Národného zhromaždenia č. 59/1955 Zb. o platových pomeroch sudcov, prokurátorov a právnych čakateľov (platový poriadok) v znení zákonného opatrenia predsedníctva Národného zhromaždenia č. 60/1956 Zb.;
3. ustanovenia §§ 10 až 15, 17 a 18 zákona č. 319/1948 Zb. o zľudovení súdnictva;
4. ustanovenia §§ 29, 34 až 36 zákona č. 66/1952 Zb. o organizácii súdov v znení zákona č. 66/1956 Zb., ktorým sa mení a doplňuje zákon o organizácii súdov.

(2) Predpisy uvedené v odseku 1 sa však použijú u sudcov a sudcov z ľudu ľudových a krajských súdov ustanovených, prípadne povolaných podľa doterajších predpisov až do dňa, keď nastúpia namiesto nich do funkcie zvolení sudcovia a sudcovia z ľudu.

§ 26

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Zápotocký v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Dolanský v. r.

Kopecký v. r.

Inž. Jankovcová v. r.

Poláček v. r.

Barák v. r.

Inž. Šimůnek v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Plojhar v. r.

Dr. Šlechta v. r.

Bakuľa v. r.

David v. r.

Ďuriš v. r.

Krajčír v. r.

Krosnář v. r.

Machačová v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Tesla v. r.

Uher v. r.

Beran v. r.

Jonáš v. r.

Reitmajer v. r.

Dr. Škoda v. r.

Bukal v. r.

Dvořák v. r.

Dr. Kahuda v. r.

Generál plukovník Lomský v. r.

Dr. Neuman v. r.

Ouzký v. r.

Pospíšil v. r.

Inž. Púčik v. r.

Dr. Vlasák v. r.

Zatloukal v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.